

Økonomisk ordbog

Økonomisk ordbog

Økonomiske begreber	Forklaring
Anlæg	Udgifter til opførelse eller renovering af kommunale bygninger, anlæg af nye veje eller forbedringer af anden infrastruktur er eksempler på kommunale anlægsinvesteringer.
Anlægsbevilling	<p>Anlægsbevillinger kan være ét- eller flerårige og gives af byrådet. Anlægget må ikke igangsættes, før der foreligger en bevilling hertil.</p> <p>I budgetåret afsættes et rådighedsbeløb til forventede anlægsarbejder i budgetperioden. Byrådet skal i forbindelse med budgetvedtagelsen, eller inden et arbejde igangsættes, frigive beløb af det afsatte rådighedsbeløb.</p> <p>Den pågældende sektorchef er ansvarlig for udmøntningen af bevillingen og for det løbende tilsyn med anvendelsen af bevillingen.</p> <p>Fagudvalgene kan disponere indenfor hver enkelt anlægsbevilling under forudsætning af, at den er frigivet af byrådet.</p>
Anlægsramme	<p>I økonomiaftalen mellem regeringen og KL aftales rammerne for de kommunale anlægsudgifter. I aftalen fastsættes et loft for kommunernes samlede bruttoanlægsudgifter.</p> <p>Den enkelte kommunes andel af bruttoanlægsrammen fordeles forud for budgetvedtagelsen ved, at kommunerne koordinerer deres anlægsudgifter, således at den samlede bruttoanlægsramme overholdes.</p>
Balanceforskydninger	Balanceforskydninger angiver forskydninger i kommunens aktiver og passiver. I balancen findes en række mellemregningskonti, der indeholder restancer, forudbetalte refusioner og mellemregninger mellem andre kommuner eller staten.
Basisbudget	Det kommende års budget tager udgangspunkt i et basisbudget, som svarer til budgetoverslagsår 1 i det foregående års budget. Derefter vurderes behovet for eventuelle ændringer i det kommende budgetår.
Befolkningsprognose	<p>Hvert år udarbejdes en befolkningsprognose baseret på historik og forventninger til kommunens fremtidige befolkningsudvikling.</p> <p>Prognosen behandler blandt andet fødselsoverskud, til- og fraflytning og ind- og udvandring.</p>

Økonomiske begreber	Forklaring
Bevilling	En bevilling er byrådets godkendelse af, at der afholdes udgifter til en bestemt aktivitet. Som oftest vedrører det drift, anlæg eller finansielle poster. En bevilling kan være positiv eller negativ.
Bevillingsniveau	<p>Ved den årlige budgetvedtagelse fastsætter byrådet bevillingsniveauet for det kommende budgetår.</p> <p>Bevillingsniveauet for driftsbevillinger er fastlagt til udvalgsniveau. Det betyder, at der kun skal søges om tillægsbevillinger, når der skal korrigeres i nettorammen for det enkelte udvalg.</p> <p>For de finansielle poster skal byrådet tage stilling til renteindtægter og -udgifter under ét, afdrag på lån under ét, tilskud og udligning under ét og skatter under ét.</p>
Bevillingsreserve	Reserve til imødegåelse af uventede overskridelser af de eksisterende bevillinger. Bevillingsreserven kan samtidig ses som en buffer i forhold til at undgå sanktioner, hvis servicerammen ser ud til at blive overskredet.
Budget	<p>Hvert år udarbejdes et budget, der definerer rammerne for næste års forvaltning af kommunens midler.</p> <p>Budgettet indeholder en oversigt over kommunens forventede indtægter og udgifter. Der budgetlægges for fire år, selve budgetåret og tre overslagsår.</p> <p>Budgettet er det væsentligste element i kommunens samlede økonomiske styring.</p>
Budgetomplacering (omplacering)	Budgetomplacering af beløb fra en konto til en anden indenfor udvalgets budgetramme.
Budgetopfølgning	I Lolland Kommune foretages en samlet opfølgning på det forventede regnskabsresultat fire gange årligt: 28/2, 30/4, 30/6 og 30/9.
Deponerede midler	<p>Leasingfinansiering af anlæg samt leje af lokaler sidestilles med lånoptagelse og skal dermed tages ud af kommunens låneramme. Hvis kommunen har udnyttet hele sin låneramme, skal der deponeres et beløb svarende til værdien af det benyttedes/lejedes værdi.</p> <p>Midlerne placeres i obligationer og medgår ikke i den likvide beholdning.</p> <p>Reglerne for kommunens leje- og leasingaftaler er anført i kommunens finansielle strategi.</p>

Økonomiske begreber	Forklaring
Driftsbevilling	Driftsbevillinger afgives pr. udvalg, og udvalgene kan inden for bevillingen omlacere budgetbeløb fra et område til et andet område, når blot det samlede forbrug ikke overskrider den meddelte bevilling. Ændringer af takster kræver dog byrådets godkendelse.
Faste priser	Ved at anvende faste priser opgøres en værdi i forhold til prisniveauet i et bestemt år. Dermed indeholder faste priser ikke pris- og lønstigninger. Det fjerner inflationen, og gør det muligt at sammenligne udgifter over tid. Begrebet faste priser anvendes i forbindelse med budgetlægningen.
Forventet afvigelse	I budgetopfølgningerne indgår begrebet forventet afvigelse som består af ansøgninger om tillægsbevillinger, forventede budgetoverførsler og øvrige afvigelser. Forventet afvigelse svarer til forskellen mellem korrigeret budget og forventet regnskab.
Forventet regnskab	Forventet regnskab viser forventningen til årets resultat baseret på den løbende budgetopfølgning. Forventet regnskab er et økonomistyringsværktøj, som anvendes i hele organisationen.
Grundskyld	Grundskyld er også kendt som ejendomsskat og opkræves af kommunen som en skat af værdien af grunden, som ens bolig står opført på. Der er en særskilt grundskyldspromille for produktionsjord.
Indtægter	Kommunens indtægter indeholder indtægter fra indkomst- og selskabsskat, grundskyld samt tilskud og udligning fra staten.
Kassebeholdning	Kassebeholdningen er alle kommunens likvide aktiver, såsom indeståender i banker, kontanter og værdipapirer.
Kassekreditreglen	En kommunes likvide beholdning skal være positiv, set som et gennemsnit over de seneste tolv måneder. Der må gerne være enkelte dage med en negativ beholdning, så længe den gennemsnitlige beholdning set over hele perioden er positiv.
Korrigeret budget	Korrigeret budget er det oprindelige budget inklusive bevillingsændringer. Det korrigerede budget indeholder dermed alle vedtagne budgetændringer.
Lov- og Cirkulæreprogram	Lov- og Cirkulæreprogrammet er en del af økonomiaftalen mellem KL og regeringen. Lov- og Cirkulæreprogrammet har til formål at kompensere kommunerne for ny lovgivning og reguleringer, der ændrer på kommunernes opgavevaretagelse.
Løbende priser	Løbende priser viser prisniveauet, som er gældende i det aktuelle år. Det vil sige, at løbende priser er inklusive pris- og lønstigninger og dermed indeholder inflationen i økonomien.

Økonomiske begreber	Forklaring
Lånoptagelse	Som udgangspunkt kan en kommune ikke optage lån. Der er dog visse undtagelser. Disse er oplistet i en speciel lånebekendtgørelse. Herudover er der i visse tilfælde mulighed for at søge om dispensation.
Midtvejsregulering	<p>Midtvejsregulering er betegnelsen for tilpasning af kommunernes bloktilskud (som er en del af kommunernes indtægtsgrundlag), når der kommer nye skøn fra staten for kommunernes udgifter. En regulering kan enten være negativ eller positiv. En negativ regulering betyder færre udgifter for kommunen end først antaget, hvor en positiv regulering omvendt betyder flere udgifter for kommunen end først antaget. Eksempler kan være midtvejsregulering på baggrund af ændrede skøn for overførselsudgifterne eller midtvejsregulering på baggrund af ændrede pris- og lønskøn.</p> <p>Udmelding af midtvejsreguleringen kommer i forbindelse med indgåelse af økonomiaftalen imellem regeringen og KL for det kommende budgetår. Alle beløb, der indgår i midtvejsreguleringen, afregnes samlet i perioden fra oktober til december i det pågældende budgetår med 1/3 pr. måned.</p>
Oprindeligt budget	Inden den 15. oktober skal byrådet hvert år vedtage det kommende års budget. Det vedtagne budget vil herefter kendes som oprindeligt budget.
Overførselsadgang	I tilfælde af mindre- eller merforbrug er der mulighed for overførsel af budgetter til næste regnskabsår.
Overførselsudgifter	Overførselsudgifter, som er en del af kommunens driftsudgifter, er givet på baggrund af lovgivning og kan være midlertidige eller permanente. Udgifterne er hovedsageligt overførselsindkomster og andre kontante ydelser til borgerne.
Politikområder	Politikområder er en underopdeling af udvalgets budget.
Pris- og lønudvikling (P/L)	I økonomiforhandlingerne mellem KL og regeringen indgår forventningen til pris- og lønudviklingen. Ved budgettets udarbejdelse anvendes pris- og lønudviklingen til at fremskrive kommunens samlede udgifter for at tage højde for pris- og lønstigninger.
Refusion	Staten refunderer en fast procentdel af kommunens udgifter primært på overførselsområdet, idet de fleste udgifter er lovbundne, og kommunen derfor har en meget begrænset indflydelse på udgifter og serviceniveau.

Økonomiske begreber	Forklaring
Regnskab (årsregnskab)	<p>Kommunen skal årligt aflægge et årsregnskab, der overholder den gældende lovgivning i forhold til form og indhold. Regnskabet består blandt andet af en regnskabsopgørelse, finansieringsoversigt, balance, anlægsregnskab og anvendt regnskabspraksis.</p> <p>I regnskabet er det muligt at se årets udgifter og indtægter i forhold til budgettet. Et eksternt revisionsfirma reviderer regnskabet med mulighed for at anføre bemærkninger.</p>
Sanktion	<p>Staten kan udløse økonomiske sanktioner overfor kommunerne, hvis kommunerne for eksempel overskrider den fastsatte økonomiske ramme for serviceudgifter eller sætter kommuneskatten op uden forudgående tilladelse.</p>
Selvbudgettering	<p>De forventede skatteindtægter budgetteres efter kommunens egne beregninger og erfaringer fra udviklingen i borgernes indkomster. Ved selvbudgettering bærer kommunen selv risikoen ved en unøjagtig budgettering, men beholder til gengæld også en eventuel gevinst.</p>
Serviceramme	<p>Under KL og regeringens forhandlinger af økonomiaftalen sættes rammerne for kommunernes serviceudgifter. Herunder et loft for hvor meget kommunerne samlet set må bruge på serviceudgifter.</p> <p>Den enkelte kommunes andel af servicerammen fordeles ud fra forrige års budgetterede serviceramme inklusive ændringer som for eksempel lov- og cirkulæreprogrammet.</p>
Serviceudgifter	<p>Serviceudgifter dækker over kommunens driftsudgifter til at drive daginstitutioner, skoler, tilbud til udsatte børn, voksenhandicap, ældre og en del af sundhedsområdet. Foruden udgifter til veje, kollektiv trafik, miljøindsats og administration.</p>
Statsgaranti	<p>De forventede skatteindtægter budgetteres efter et tilbud, som er beregnet af Indenrigsministeriet. Staten garanterer en bestemt skatteindtægt, og kommunen har derved ingen risiko i budgettet. Omvendt beholder staten også en eventuel merindtægt.</p>
Tekniske korrektioner	<p>Tekniske korrektioner anvendes i budgetlægningsfasen. Ved tekniske korrektioner forstås budgetændringer som følge af ny lovgivning, byrådsbeslutninger, fejlbudgetteringer, flytninger mellem udvalg og lignende.</p>
Tillægsbevilling	<p>Tillægsbevillingen er en justering af det oprindelige budget og indgår i det korrigerede budget. En tillægsbevilling kan for eksempel gives i tilfælde af et forventet mer- eller mindre forbrug. Budgetoverførsler fra sidste regnskabsår er ligeledes en tillægsbevilling.</p>

Økonomiske begreber	Forklaring
Tilskud og udligning	<p>Formålet med udligningssystemet er at mindske de store forskelle på kommunernes økonomiske og demografiske vilkår. Udligningen skal udjævne forskellene, så serviceniveauet er nogenlunde ens i alle kommuner.</p> <p>Tilskuds- og udligningssystemet består af et bloktilskud samt en række udligningsordninger, som beskrives i økonomiaftalen.</p>
Udskrivningsgrundlag	<p>Summen af indbyggernes skattepligtige indkomster minus deres personfradrag. Udskrivningsgrundlaget kan budgetlægges som selvbudgettering eller som statsgaranti.</p>
Økonomiaftalen	<p>Hvert år, som regel i juni måned, indgår KL og regeringen en aftale om kommunernes samlede økonomi for det efterfølgende år.</p> <p>Økonomiaftalen indeholder rammerne for kommunernes service- og anlægsudgifter, foruden vilkårene for låne- og tilskudspuljer. I aftalen fastlægges bloktilskuddet fra staten som finansiering til kommunerne.</p>